

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΑΝΑΦΟΡΑ

Αθήνα, 23 Αυγούστου 2011

ΠΡΟΣ:

Τον Υπουργό Εσωτερικών

Αναφορικά με την επιστολή της WWF Ελλάς και του Γραφείου Προγράμματος «Προστασία νησιωτικών υγρότοπων της Ελλάδας», σχετικά με την προστασία του υγροτόπου του Αποσελέμη, στο νομό Ηρακλείου, από παρεμβάσεις υποβάθμισής του. Ειδικότερα, στην επισυναπτόμενη επιστολή αναφέρεται ότι κατόπιν αυτοψίας στον υγρότοπο του Αποσελέμη του νομού Ηρακλείου διαπιστώθηκε ότι άγνωστοι προέβησαν στον αλμυρόβαλτο σε εκτεταμένες εκχερσώσεις και χωματουργικές εργασίες με μηχανοκίνητα μέσα διαμορφώνοντας πίστα motocross μέσα σε υγροτοπικές εκτάσεις, επιβεβαιώνοντας ότι ο υγρότοπος δέχεται ισχυρότατες πιέσεις για σημαντικό χρονικό διάστημα. Μάλιστα, οι σχετικές παρεμβάσεις καλύπτουν περιοχή συνολικής έκτασης περίπου 17 στρεμμάτων, ενώ ως συνέπεια αυτών καταστράφηκε μεγάλο τμήμα της αυτοφυούς χλωρίδας, ώστε συρρικνώνεται σταδιακά ένα μοναδικό καταφύγιο άγριας ζωής. Στο επισυναπτόμενο υπόμνημα καταγράφονται μάλιστα οι διατάξεις που καθορίζουν την προστασία του, ενώ αναφέρεται ότι η οργάνωση έχει προβεί σε επανειλημμένες ενέργειες καταγγελίες παράνομων ενεργειών, ζητώντας την αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος.

Ο Αναφέρων Βουλευτής

Λευτέρης Αυγενάκης

WWF Ελλάς
Παγκόσμιο Ταμείο
για τη Φύση

Φιλελλήνων 26
105 58 Αθήνα

Τηλ.: +30 210 331 4893
Fax: +30 210 324 7578
c.liarikos@wwf.gr
www.wwf.gr

Ημερομ. 23/08/2011 Αρ. Πρωτ. 266 Αρ. Σελ. 6

Προς

- Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου
- Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου
- Διεύθυνση Δασών Ηρακλείου
- Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος Δήμου Χερσονήσου
- Διεύθυνση Πολεοδομικών Λειτουργιών Δήμου Ηρακλείου
- Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, κ. Α. Καρούντζο
- Δήμαρχο Χερσονήσου, κ. Ζ. Δοξαστάκη
- Εισαγγελέα Πρωτοδικών Ηρακλείου

Κοινοποίηση

- Διεύθυνση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας
- Συνήγορο του Πολίτη
- Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος
- Περιφερειάρχη Κρήτης, κ. Σ. Αρναουτάκη
- Βουλευτές Ηρακλείου, κκ Ι. Μιχελογιαννάκη, Β. Κεγκέρογλου, Φ. Παρασύρη, Μ. Στρατάκη, Μ. Σκραφνάκη, Μ. Κεφαλογιάννη, Μ. Κριτσωτάκη, Λ. Αυγενάκη
- Ευρωβουλευτή, κ. Σ. Δανέλλη
- Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Γουβών

Θέμα : Νέα περίπτωση υποβάθμισης της εκβολής του Αποσελέμη (Δήμος Χερσονήσου, Κρήτη)

Αξιότιμες κυρίες - Αξιότιμοι κύριοι

Την Τετάρτη 17.08.2011 επισκεφτήκαμε την εκβολή του Αποσελέμη για τη διενέργεια αυτοψίας σχετικά με καταγγελία που έγινε στο WWF Ελλάς και αφορούσε την εκχέρσωση σημαντικής έκτασης του αλμυρόβαλτου και μετατροπή της σε πίστα motocross για εκτός δρόμου μοτοσυκλέτες.

Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκαν τα εξής:

- Πάνω σε παλαιότερες επεμβάσεις (παλαιότερη πίστα motocross, εκχερσώσεις βλάστησης, δημιουργία πεπλατυσμένων μονοπατιών) έγιναν νέες χωματουργικές εργασίες με στόχο την «βελτιστοποίηση» πίστας για εκτός δρόμου μοτοσυκλέτες. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε εκσκαφικό μηχάνημα και κατασκευάστηκαν σαμαράκια και λόφοι από χώμα (Εικόνες 1-8).
- Στην περιοχή υπήρχαν πεταμένα λάστιχα τα οποία προφανώς χρησιμεύουν για την οριοθέτηση της διαδρομής της πίστας (Εικόνα 9).

- Σε κανένα σημείο της περιοχής δεν υπήρχαν σημάδια ή ταμπέλες που να φανέρωναν ότι η πίστα κατασκευάστηκε για τις ανάγκες αγώνα motocross. Να σημειωθεί ότι στο παρελθόν (7.3.2010), με ενέργειές μας, έχει αποτραπεί αγώνας motocross που επρόκειτο να γίνει στην περιοχή (Εικόνα 10).

Οι εν λόγω παρεμβάσεις καταλαμβάνουν έκταση 17 περίπου στρεμμάτων και εντοπίζονται στους αλμυρόβαλτους που βρίσκονται μεταξύ της εκβολής του ποταμού και του χώρου που είχε επιχωματωθεί παλαιότερα για την αποθήκευση των σωλήνων που προορίζονται για την κατασκευή των συνοδών έργων του φράγματος του Αποσελέμη (Εικόνα 11).

Σημειώνουμε ότι η εν λόγω περιοχή βρίσκεται εξ ολοκλήρου εντός του υγρότοπου «Εκβολή Αποσελέμη» (Κωδικός WWF Ελλάς: KRI102¹, Κωδικός ΕΚΒΥ: GR431395000²) και του Καταφυγίου Άγριας Ζωής «Αποσελέμη Δήμου Χερσονήσου»³, ενώ επιπλέον η περιοχή είναι χαρακτηρισμένη και προστατεύεται ως υγρότοπος από το εγκεκριμένο Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. Γουβών⁴ (Εικόνα 12).

Θέτουμε υπόψη σας ότι μια σειρά διατάξεων του ν.3937/2011 επιβάλλουν την προστασία του:

- Σύμφωνα με το άρθρο 13, §4α, «Δεν επιτρέπεται η κίνηση μηχανοκίνητων οχημάτων εκτός οδικού δικτύου σε οικολογικά ευαίσθητες εκτάσεις, όπως ενδεικτικά, μόνιμες ή εποχικές λίμνες και τέλματα και οι ακτές τους, ο αιγιαλός, οι αμμοθίνες, ποτάμια, ρέματα και ρυάκια, δάση, λιβάδια, βοσκότοποι, οι οικότοποι προτεραιότητας του παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, καθώς και σε μονοπάτια που βρίσκονται σε τέτοιες περιοχές.»
- Σύμφωνα με το άρθρο 20, § 6β, απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση αποστράγγιση και η μερική ή ολική επιχωμάτωση των υγρότοπων «μέχρι την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων».
- Επίσης, στο άρθρο 5 § 4.3β του ίδιου νόμου προβλέπεται ότι «[μ]έσα στα καταφύγια άγριας ζωής απαγορεύονται ...η καταστροφή ζώνης με φυσική βλάστηση με κάθε τρόπο, ...η αμμοληψία..., η επιχωμάτωση..., η διάθεση ή απόρριψη αποβλήτων ...».
- Επιπλέον, οι διανοίξεις - διαπλατύνσεις δρόμων σε εκτός σχεδίου περιοχές είναι έργα που δύναται να πραγματοποιηθούν μόνο από Τεχνικές Υπηρεσίες Δημοσίων φορέων και απαιτούν περιβαλλοντική αδειοδότηση⁵. Αλλιώς, η διάνοιξη είναι παράνομη και επισύρει ποινικές και διοικητικές κυρώσεις⁶. Απαγορεύεται ρητώς η διάνοιξη ή διαπλάτυνση οδών σε εκτός σχεδίου περιοχές, με ιδιωτική πρωτοβουλία⁷. Επιπλέον, επειδή πρόκειται για προστατευόμενη περιοχή (ΚΑΖ), σύμφωνα με το νόμο για τη βιοποικιλότητα δεν μπορεί να υπαχθεί σε πολεοδομικό, ρυμοτομικό σχεδιασμό⁸ παρά μόνο με την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος.

Τονίζουμε ότι σύμφωνα με το άρθρο 13, § 3γ, του ν.3937/2011 «Η αποτελεσματική φύλαξη των παράκτιων υγροτόπων των προηγούμενων περιπτώσεων αποτελεί αρμοδιότητα των οικείων τοπικών αρχών. Ειδικά η κατεδάφιση αυθαίρετων κατασκευών μέσα σε αυτούς γίνεται με ευθύνη του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης», ενώ σύμφωνα με το άρθρο 16, §γ,

¹ WWF Ελλάς, Πρόγραμμα «Προστασία των Νησιωτικών Υγρότοπων της Ελλάδας»

² Ζαλίδης, Γ.Χ. και Α. Μαντζαβέλας (συντονιστές έκδοσης). 1994. Απογραφή των ελληνικών υγροτόπων ως φυσικών πόρων (Πρώτη προσέγγιση). Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ). Θέρμη. 587 σελ.

³ ΦΕΚ 754/Β/15-06-2001

⁴ ΦΕΚ 60/ΑΑΠ/ 26.2.2010

⁵ Σύμφωνα με το Ν. 1650/1986, την ΚΥΑ 69269/5387/25-10-1990 και την ΚΥΑ 15393/2332/5-8-2002: Χρειάζεται ΑΠΟ και κατάθεση ΜΠΕ,

⁶ που προβλέπονται βάσει των διατάξεων των άρθρων 28, 29 και 30 του Ν. 1650/86 και του άρθρου 4 του Ν. 3010/02.

⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 20 του από 17-7-1923 Π.Δ

⁸ Άρθρο 5 § 4.3β) «[μ]έσα στα ΚΑΖ απαγορεύονται...η υπαγωγή έκτασης του καταφυγίου σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό».

«αν η υποβάθμιση του περιβάλλοντος έλαβε χώρα μέσα σε παράκτια ζώνη, μικρούς παράκτιους υγρότοπους και αμμώδεις εκτάσεις, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον 8 μηνών και χρηματική ποινή»

Τονίζουμε επίσης ότι η οργάνωσή μας έχει καταγγείλει επανειλημμένα (εγγράφως ή επικοινωνώντας απ' ευθείας με τον Εισαγγελέα Ηρακλείου) μια σειρά παράνομων δραστηριοτήτων που υποβαθμίζουν τον υγρότοπο του Αποσελέμη (επιχωματώσεις, μπαζώματα, εκχερσώσεις, δόμηση, διάνοιξη δόμων, κ.ά.). Δυστυχώς, αν και αυτές διαπιστώθηκαν και παραπέμφθηκαν στη δικαιοσύνη αρκετοί πολίτες χάρη στις πρωτοβουλίες του Εισαγγελέα, ποτέ δεν αποκαταστάθηκαν οι περιοχές των επεμβάσεων με αποτέλεσμα ο υγρότοπος να συρρικνώνεται διαρκώς.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, παρακαλούμε να μας ενημερώσετε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών σας εάν έχουν αδειοδοτηθεί οι επεμβάσεις που αναφέρουμε και τεκμηριώνουμε με αυτήν την επιστολή και εάν όχι τι μέτρα θα λάβετε για την αποκατάσταση του υγροτοπικού χαρακτήρα της περιοχής. Παρακαλούμε επίσης να μας ενημερώσετε για τη νομιμότητα των κατασκευών και άλλων δραστηριοτήτων (γήπεδο, δρόμοι, καλλιέργειες) εντός των ορίων του υγρότοπου όπως αυτά καθορίζονται στο Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. Γουβών (ΦΕΚ 60/ΑΑΠ/ 26.2.2010) και τι προτίθεστε να κάνετε για όσες από αυτές δεν είναι νόμιμες.

Η επιστολή κοινοποιείται στον Συνήγορο του Πολίτη και στην Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος καθώς η Πολιτεία δεν έχει προστατεύσει, ως όφειλε, τον πολύτιμο αυτό φυσικό πόρο.

Ευχαριστούμε εκ των προτέρων για την έγκαιρη απάντηση στα ερωτήματά μας και παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε επιπλέον πληροφορία ή διευκρίνιση.

Με τιμή

Κωνσταντίνος Λιαρίκος

Υπεύθυνος Περιβαλλοντικών Προγραμμάτων

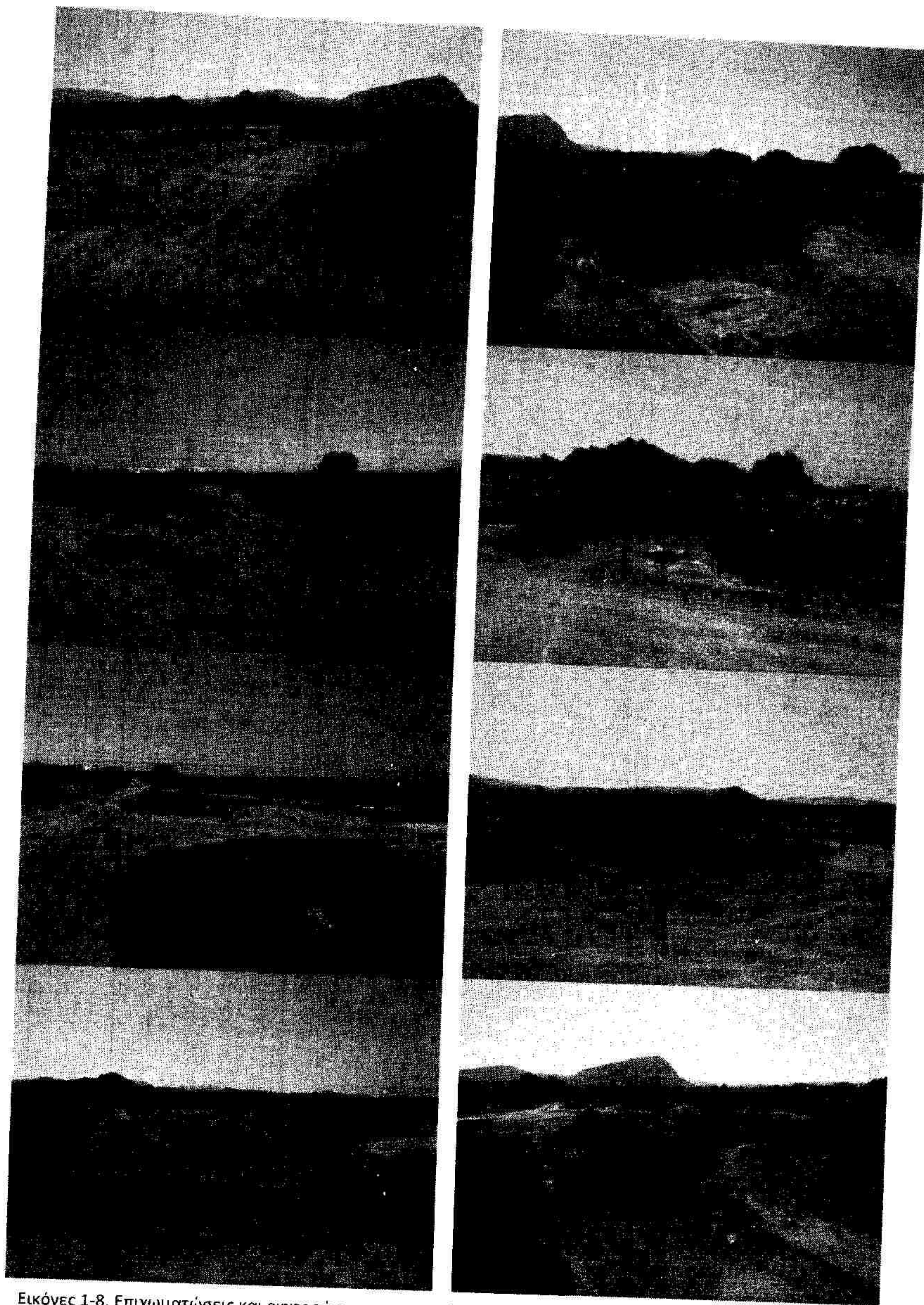
Περισσότερες πληροφορίες:

Καλούστ Παραγκαμιάν,

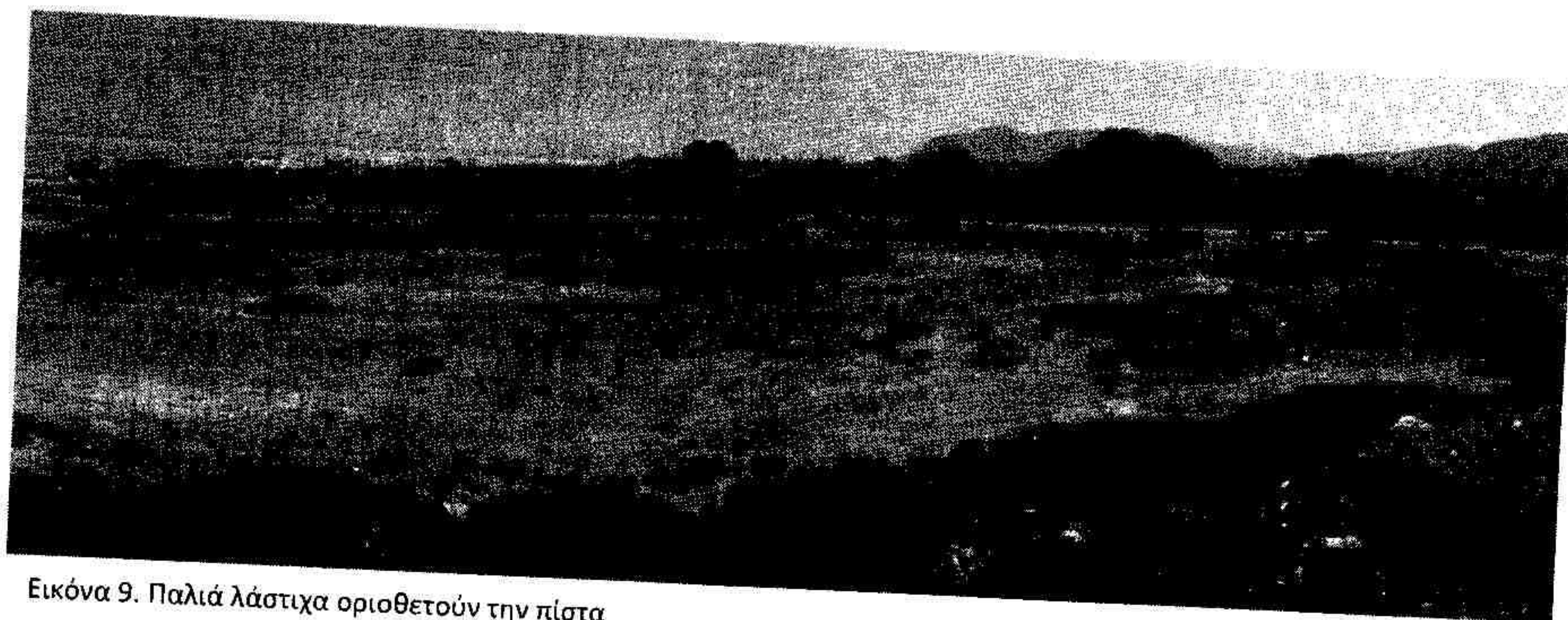
Επιστημονικά υπεύθυνος του Προγράμματος «Προστασία των νησιωτικών υγρότοπων της Ελλάδας».

Εθνικής Αντιστάσεως 82, 71306 ΗΡΑΚΛΕΙΟ

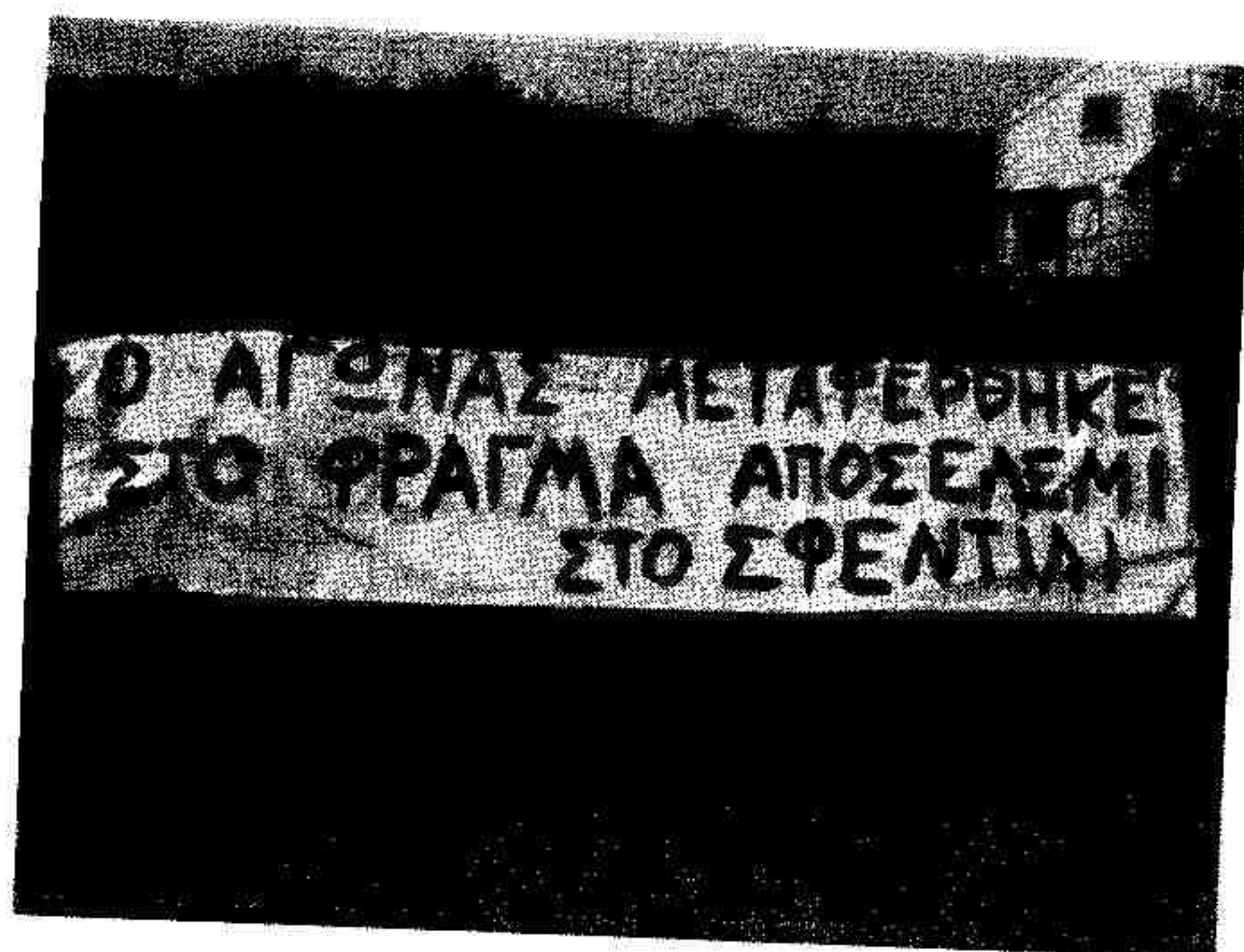
Τηλ. 2810 328019, 6970020190. fax/τηλ. 2810 327459, E-mail: k.paragamian@wwf.gr

Εικόνες 1-8. Επιχωματώσεις και εκχερσώσεις υγροτοπικής βλάστησης κατά τη δημιουργία της πίστας motocross

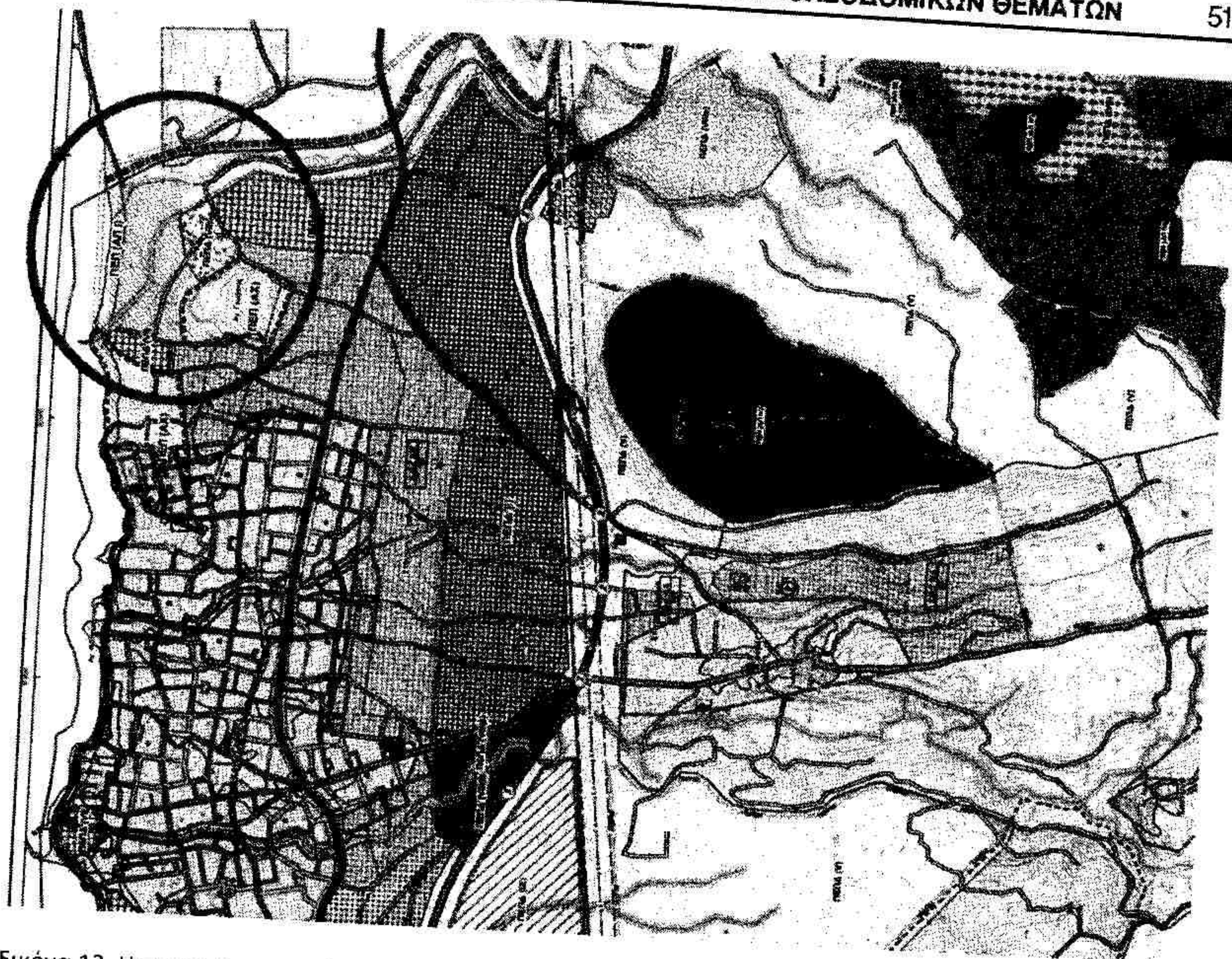
Εικόνα 9. Παλιά λάστιχα οριοθετούν την πίστα

Εικόνα 10. Αποτροπή χρήσης του χώρου για αγώνα motocross σε παλαιότερη υπόθεση (φωτογραφία 07.03.2010)

Εικόνα 11. Όριο του υγρότοπου (1) και περιοχή των παρεμβάσεων (2)

Εικόνα 12. Η περιοχή του υγρότοπου σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) του Δήμου Γουβών (σε κόκκινο κύκλο τα όρια του υγρότοπου της εκβολής Αποσελέμη).